

Akif ABBASOV

ALÇA AĞACI*(Hekayə)*

Tər lan bağ-bağça seven idi. Odur ki, səliqəli, bərəketli bir bağ düzəltmişdi. Bir ucdan meyvə tingləri, gül toxumları daşıyıb gətirir, bağı laləzara çevirirdi. Həyətdə alma, amud, albalı, giləs, şaftalı, nar, heyva ağacları ilə yanaşı bir alça ağacı da vardı. Çox dadlı, ləzzətli, qırmızı yanaq alçalardı. Dadına baxan doymaq bilmirdi.

Amma Tərləngil özləri bu alçadan yemirdilər. Nə özü, nə həyat yoldaşı, nə anası, nə də uşaqları.

Bu, səbəbsiz deyildi. Tər lanın anası Güllöyşə arvad bar ağacını heç vaxt qoymurdu kəsməyə. Həyətdə bəlkə də bir əsirlik ağacları vardı.

Gülöyşə arvad haqq dünyasına qovuşandan sonra Tərlanın həyat yoldaşı Zümrüd ağaclardan bir-ikisini kəsdirdi ki, bağ çox basırıqdır, ağaclar bir-birinin qucağına girib, qoy həyət açılınsın.

Evin içərisində sanitar qovşağı, hamam olsa da, sanitar qovşağının birini də həyətdə tikdirmişdilər. Həyət-bacası olanlar üçün bu, son dərəcə vacib şərtidir. Evə qonaq gələndə, həyətdə oturub söhbət edəndə, qonaqlıq, ad günü olanda birdən qonağa sanitar qovşağına getmək lazım olanda mənzilin içərinəmi aparmalısan?

Yox, əlbəttə. Tərlangilin həyətinin aşağı hissəsində Avropa üslubunda sanitar qovşağı vardı.

Haqqında danışdığımız tərifi alça ağacı düz sanitar qovşağının – ayaqyolunun dibində bitmişdi. Gövdəsi düz sanitar qovşağı ilə yan-yana idi.

Ona görə də bu evin sakinləri o alcaya yaxın düşmüşdülər. Qırmızı yanaq alçalar yetişib, budağından üzülür, yerə düşürdülər. Tərlan neçə dəfə alça ağacını kəsmək istəmişdisə, Gülöyşə xala qoymamışdı.

Belə gözəl alçalara Tərlanın heyfi gəlirdi. Nə ağacı kəsə bilirdi, nə də onun meyvəsini yeyən vardı. Bir gün qərarını arvadı Zümrüdə dedi:

-Heyfim gəlir bu alçalara, o balaca vedrələdən birini ver, yığım, aparım işdəkilər yesinlər. O gün görürəm qızlar gedib bazardan alça alıblar. İştahla yedilər. Amma bizim alçanın yanında o alçalar heç nə idi. Bizim alçadan dadsalar, daha dükən-bazara getməzlər.

Zümrüd:

-Nə deyirəm ki, – dedi və gedib balaca, iki kiloqramlıq bir vedrə gətirdi.

Tərən vedrəni qırmızı yanaqlı, dadlı alçalarla doldurub səhəri gün işə apardı. İşdəkilər bu alçaları, necə deyərlər, gözlərinə təpdilər, “bəh-bəh” dedilər.

Tərən yoldaşların xahişi ilə bir neçə gün işə alça daşdı. Bir gün işdəkilər bu dadlı, ləzzətli alçaları yetişdirən ağacı görmək üçün Tərləngilə gəldilər.

Mahir həyəətə girər-girməz: “Əslində meyvəni gərək ağacından dərib yeyəsən”, – deyib özünü bağa saldı. Nadir, Gülbahar, Nazənin, Rəna, Mürşüd də Zümrüd xanımla salamlayıb meyvə ağaclarına daraşdılar.

-Hanı sənın tərifi alçan, ay Tərən?

Bunu Mürşüd dedi.

Tərən onu alça ağacının yanına apardı, Nadirlə, Nazənin və Gülbahar da onlara qoşuldu. Nadirlə, Gülbahar alçanın bitdiyi yeri görəndə üzlerini yana çevirdilər. Mürşüd isə alçalardan birini dərdi, barmığı ilə tozunu təmizləyib ağına qoydu:

-Alça belə olar e...

Nazənin:

-Puf, görmürsən alça harada bitib?!

Mürşüd alçanın birini də dərib ağzına qoydu, yeyə-yeyə:

-Mən də deyirəm bu alça nə dadlıdır. İndi səbəbini tapdım.
Bunun gübrəsi çox olub...

Özünü onlara çatdıran Mahir də öz növbəsində:

-Əlbəttə, gübrəsindəndir, – deyib onun sözlərini təsdiq etdi. Sonra əlini uzadıb ağacdən bir neçə alça dərdi və ləzzətlə yedi.

